

Açış Konuşması

Ömer YENEL
Maden Mühendisleri
Odası Başkanı

Sayın Konuklar, sayın delegeler ve değerli meslektaşlarım, iki yılda bir yapılan ve bugün 7. sini başlattığımız Türkiye Madencilik Bilimsel ve Teknik Kongresi'nin gerçekleşmesinde katkıları olan tüm kişi, kuruluş ve özellikle Kongre Yürütme Kurulu'ndaki arkadaşlarımı kutlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Olanaksızlıklar ve zor maddi koşullar altında büyük bir özveri ile yapılabilen bu kongrelerin ülkemize ve ülkemiz madenciliği-

ne yararlı olacağı, bilimsel doğruların ortaya çıkacağı konusunda ki umudumuz tek güç kaynağımızı oluşturmaktadır.

Sayın Delegates; Bugün madencilik sektörü gelişmemiş ise bunun başta gelen nedenini, madencilik sektöründe tutarlı yatırım ve üretim politikalarının saptanmamış olmasında ve Madencilik teknolojisinin ülkemiz sorunlarına dönük olarak geliştirilmeyişinde aramak gerekmektedir.

Sektörümüzde bugüne değin yapılan yatırım ve üretim planlamaları bugünkü olumsuz noktaya gelmemiz sonucunu doğurmuştur.

1934-1937 yılları arasında uygulanan Sanayi Planında Madencilik Sektörüne yapılan yatırımlar genel yatırımların yüzde 40'mı kapsamakta iken ne yazık ki daha sonraki yıllarda giderek azalmış ve bu oran günümüzde yüzde 3-5 lere kadar düşmüştür.

Yatırımlara bağlı olarak gelişmeler de yetersiz kalmış ve Madencilik Sektörü son 10 yılda ülke sanayiinin ham madde gereksinimini karşılayamaz duruma gelmiştir.

Bu olumsuz gelişmenin bir diğer nedeni de zaten yetersiz olan yatırımların genellikle yanlış alanlara yapılmış oluşudur.

Proje seçimleri, ülkemizdeki sanayiinin hammadde gereksinimi göz önüne alınmaksızın yapılmış ve böylece en önemli hammaddeler ülkemizde var olmalarına karşın dışardan alınmak zorunda kalmıştır. Sektörde meydana gelen döviz açığının ise dışarıya satılacak madenler ile kapatılması yoluna gidilmiştir.

Sayın delegates, kıymetli meslektaşlarım, işte bu dışa bağımlılığın en belirgin halidir.

Bir yandan, ülke sanayiinin gerek duyduğu ve kendi ülkemizde var olan madenleri üretmeyip (fosfat, taşkömürü, asbest, demir, bakır gibi) her kaça olursa dışardan almak zorunda kalacak ve ülke sanayiini ham madde yönünden de dışa bağımlı kılacaksınız, öte yandan bu döviz açığını kapatmak için bazı madenleri daha fazla üretilip her kaça olursa dışa satacaksınız.

Bu durum; Madenciliği ve maden dış satımını döviz kaynağı gibi gören, fakat ülkemizde var olduğu halde sanayiinin hammadde gereksinimini yurt dışından almak zorunda kalan ve yıllardır sürdürülen tercihlerin sonucudur.

tşte böylesi akıl almaz bir yatırım ve üretim politikası sonucu madencilik sektörü her yıl petrol hariç 100 milyon dolar civarında dış ticaret açığı verir duruma gelmiştir.

Büyük önder Atatürk'ün; «Tam bağımsızlık demek, elbette, siyasal, maliye, iktisat, adalet, askerlik, kültür gibi her alanda tam bağımsızlık ve özgürlük demektir. Bu saydıklarımın herhangi birinde bağımsızlıktan yoksulluk ulusun ve ülkenin gerçek anlamıyla bütün bağımsızlığından yoksulluğu demektir.» Sözlerini doğru anlamak ve bu ilkeyi kafalarımızın içine kazımak gerekir.

Nitekim bu ilkedен hareketle 1931 Hükümet Programında «Kömür istihsali 1936 senesine nazaran 1938 senesinde yüzde 55, 1939 senesinde yüzde 75, 1940 senesinde yüzde 110 artmış olacaktır. 1941 senesinde bu artış yüzde 120'yi bulacaktır. Bunun için iptidai bir halde kalmış olan maden teçhizatımız yenilenerek ve maden işçilerimize daha mükemmel çalışma ve yaşama şeraiti temin etmek, onlara madenciliği sevdirmek lazım gelmektedir.» denilmektedir.

1931 yılında yatırıma ve emeğe verilen önemi, yatırım alanlarının seçimindeki tutarlılığı ne yazık ki günümüzde görmek pek olanaklı değildir.

Yine aynı Hükümet programında Karabük Demir - Çelik Fabrikalarının yakında işletmeye açılacağından ve bunun için Hasançelebi Demir yatağının şimdiden işletmeye alınmasından söz edilmekte, Bakır üretiminin üç yılda 20.000 tona çıkması planlanmaktadır. Ne acıdır ki halen «Hasançelebi'nin» değil işletmeye alınması yatırıma bile başlanmamış, bakır üretimi ise 20.000 tonun altında gerçekleşmiştir.

1979 yılında 6 madde de yaklaşık 160 milyon dolarlık dış alım yapılmıştır.

Bu dış alımın yaklaşık;

78 milyon doları taşkömürü

31 » » fosfat

22 » » demir cevheri

10 » » bakır konsantresi

8 » » asbest

7 » » kükürt için olmuştur. Bu madenlerin hemen

hepsinin ülkemizde yeterince var olduğu bilinmektedir. Ve başta

Odamız olmak üzere bu kaynakların öncelikle değerlendirilmesi yıllardır savunulmaktadır.

Madencilik sektöründe önemli beş maddenin 1979 yılı dış satımı ise yaklaşık 113 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Bu dış satım tutarını;

27 milyon dolar'la kromit

68 » » kolemanit

11 » » tinkal

9 » » barit

9 » » manyezit oluşturmaktadır.

Yukarıdaki olumsuz tablonun nedeni, konuşmamızda sürekli değindiğimiz gibi bugüne kadar uygulanan yatırım ve üretim politikalarının yanlışlığıdır.

Bu yanlış her zaman her yerde anlatmalıyız. Ne zaman ki doğrular anlaşılır ve uygulamalar bu yönde gelişir, işte o zaman biz yurtseverlik görevimizin bir bölümünü yerine getirmiş oluruz. Yanlışın yeterince anlatılamamış ya da doğrunun açıklığa kavuşmamış olmasının sorumluluğu bize ait olacaktır.

Böylesi bilimsel platformlarda, polemik konusu yapılmadan doğruya giden yolda önerilerin gelişeceğine inancımızı bir kere daha vurgular hepimizi saygı ile selamlarım.